

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

HÜSEYİN MÜNÜKLÜ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/5973)

Karar Tarihi: 13/9/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Recai AKYEL
Raportör : Nahit GEZGİN
Başvurucu : Hüseyin MÜNÜKLÜ
Vekili : Av. Ayşenur DEMİRKALE

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, dokuz yaşındaki bir çocuğun demir yolu hattı üzerinde bulunan elektrik kablolarından geçen elektrik akımına kapılarak yaralanması ve bu olaya ilişkin tazminat davasının makul süratle yürütülmemeyerek reddedilmesi nedenleriyle yaşama hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 25/4/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurucunun adli yardım talebinin kabulüne karar verilmiştir.
5. Komisyonca kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

8. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

9. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
10. İstanbul'da yaşayan ve başvuru tarihinde yirmi iki yaşında olan başvuru, dokuz yaşındayken 5/1/2001 tarihinde bir demir yolu hattının yakınında bulunduğu sırada trenlere enerji sağlayan elektrik kablolarından kaynaklanan elektrik akımına kapılarak ağır şekilde yaralanmıştır.

11. Olay nedeniyle başvuruçunun sol dizinin altının ampüte edilmesinin yanında sol el ve kolunda fonksiyon bozukluğu meydana gelmiştir.

A. Ceza Soruşturması Süreci

12. Fatih Cumhuriyet Başsavcılığı (Cumhuriyet Başsavcılığı), olaya ilişkin soruşturma başlatmıştır.

13. "Aksaray Polis Karakolu Polis Kayıt Defteri"ne göre olay, başvuruçunun yaya üst geçidinden geçtiği sırada üzerine elektrik tellerinin düşmesi sonucunda meydana gelmiştir. Kolluk görevlileri tarafından 5/1/2001 tarihinde düzenlenen "Olay İntikal ve Tespit Tutanağı"nda ise başvuruçunun yaya üst geçidinden düşüp elektrik tellerine çarpması sonucunda yaralandığı belirtilmiştir. Soruşturma ve başvuru belgelerinde, söz konusu görevlilerin ilgili kayıt defteri ve tutanakta yer verdikleri bu açıklamalarını hangi delile dayandırdıklarına ilişkin bir bilgi ve belge bulunmamaktadır.

14. Soruşturmada başvuruçunun ifadesi, hastanede tedavi gördüğü sırada -herhangi bir yasal temsilcisi olmaksızın- kolluk görevlileri tarafından alınmıştır. Başvuruçucu; demir yolu raylarının kenarında gezerken elektrik akımı geçen tellerle bağlantılı olan demire elinin çarpması sonucu yere düştüğünü, sonrasında tanımadığı bir kişi tarafından hastaneye götürüldüğünü söylemiştir. Başvuru belgelerinde, bu kişinin kimliği ve olayı görüp görmediği konusunda ise bir bilgi bulunmamaktadır.

15. Başvuruçunun annesi G.M. ifadesinde başvuruçunun köprüden geçerken bulduğu bir demir çubukla elektrik tellerine dokunduğunu olaydan sonra kendisine söylediğini beyan etmiş ve kimseden şikâyetçi olmamıştır.

16. Cumhuriyet Başsavcılığı 9/2/2001 tarihinde, olay hakkında takipsizlik (kovuşturmaya yer olmadığı) kararı vermiş; bu karara gerekçe olarak ise başvuruçunun köprüden geçerken elektrik tellerine dokunması sonucu yaralanması nedeniyle ortada suç ve suçlu bulunmadığını göstermiştir.

B. Tazminat Davası Süreci

17. Başvuruçucu ile annesi G.M. ve babası R.M. olay tarihinde başvuruçunun demir yolu hattının yakınında bulunan bir kaldırımın kenarında oturduğu sırada söz konusu hattaki elektrik kablolarından birinin koparak kaldırıma temas etmesi sonucunda ağır şekilde yaralandığını, olayda idarenin hizmet kusuru bulunduğunu ve olay nedeniyle maddi ve manevi zarara uğradıklarını ileri sürerek bu zararlarının tazmini talebiyle Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü (TCDD), Boğaziçi Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Fatih Belediye Başkanlığına karşı 25/3/2002 tarihinde İstanbul 5. İdare Mahkemesinde (İdare Mahkemesi) tazminat (tam yargı) davası açmıştır.

18. İdare Mahkemesi, tam yargı davası açılmadan önce ilgili idarelere başvurulup tazminat talep edilmesi gerektiği gerekçesiyle dava dilekçesi ve eklerini ilgili idarelere göndermiştir. Talepleri konusunda idareden olumlu bir cevap alamayan başvuruçucu ile anne ve babası 9/10/2002 tarihinde, İdare Mahkemesinde aynı taleplerini içeren yeniden bir tam yargı davası açmışlardır.

19. Davanın görülmesi sırasında başvuruçunun babası R.M. yaşamını yitirmiş, yasal mirasçuları söz konusu davaya onun taleplerini takip etmek için katılmışlardır. Davada bilirkişiye davacıların olay nedeniyle talep edebileceği zararlar tespit ettirilmiş; bilirkişi, başvuruçunun ebeveyninin tazminat haklarının bulunmadığını, başvuruçunun ise maluliyeti nedeniyle tazminat talep edebileceğini belirtmiş ve raporunda bu tazminat miktarını hesaplamıştır. Davada, ayrıca ilgili ceza soruşturması dosyası getirilerek incelenmiştir.

20. TCDD bünyesindeki Haydarpaşa Tesisler Müdürlüğü 10/3/2003 tarihli yazısıyla, olay günü söz konusu demir yolu hattında herhangi bir elektrik telinin kopmadığını ve herhangi bir kazanın meydana gelmediğini Mahkemeye bildirmiştir.

21. İdare Mahkemesi 29/6/2006 tarihinde, TCDD aleyhine 80.000 TL maddi ve 38.000 TL manevi olmak üzere toplam 118.000 TL tazminata hükmetmiş; diğer davalılar yönünden ise davayı reddetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili bölümü şöyledir:

" (...)

Mahkememizce ara karar ile getirilen belgeler arasında yer alan, polis kayıt defteri, Haseki Hastanesi kayıtları, adli rapor formu, mağdur ifade tutanağı, olay yeri intikal ve tespit tutanağı, Fatih Emniyet Müdürlüğü'nün elektrik çarpması sonucu yaralanma konulu yazısı, ifade tutanakları, Fatih Cumhuriyet Başsavcılığının Hazırlık No: 2001/240 sayılı işlem dosyasında bulunan belgelerin bir bütün olarak değerlendirmesi sonucu, küçük Hüseyin'in elektrik çarpması nedeniyle ağır surette yaralanmasında, demir yolu ulaşım hizmetinin bir parçası olan ve elektrikle çalışan treni işleten davalı idarenin gerekli olan elektriğe ait kablounun kopmasından ötürü meydana gelen eylemin oluşmasında hizmet kusuru işlediği ve zarar ile eylem arasında illiyet bağı bulunduğu (anlaşılmıştır)."

22. TCDD'nin temyizi üzerine anılan karar, Danıştay Onuncu Dairesinin (Daire) 11/2/2008 tarihli kararıyla bozulmuştur. Kararın gerekçesinde, Haydarpaşa Tesisler Müdürlüğü'nün yazısında demir yolu hattında olay günü herhangi bir kazanın meydana gelmediğinin bildirilmiş olması ve Cumhuriyet Başsavcılığının takipsizlik kararında başvuruçunun elektrik tellerine dokunduğu için yaralandığının tespit edilmesi nedenleriyle zararın başvuruçunun kusuruyla meydana geldiği belirtilmiştir.

23. Bozma kararı üzerine yapılan yargılamada, bir üniversitenin Ulaştırma ve Elektrik Makineleri Ana Bilim Dalında görev yapan öğretim üyesi ve öğretim görevlilerinden oluşturulan bilirkişi heyeti ile birlikte olay yerinde keşif yapılmış ve bu bilirkişi heyetinden kusur durumuna ilişkin bir rapor alınmıştır. 23/10/2009 tarihli bu raporda, olayda başvuruçunun ve ebeveyninin tam kusurlu olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte raporda, daha önceki mesleki tecrübelerle dayanılarak olayın gerçekleşme şeklinin, tarafların iddialarından ve Cumhuriyet Başsavcılığının kabulünden farklı olabileceğinin değerlendirildiği de ifade edilmiştir. Söz konusu raporun ilgili bölümleri şöyledir:

" (...)

Olayın meydana gelmesine ilişkin, dosya kapsamında incelenmiş olan taraf ifadelerinin birbirlerinden çok farklı olmasından ötürü, bilirkişi heyetinde, daha önceki mesleki tecrübelerle dayanarak olayın oluşumuna ilişkin olarak şöyle bir olasılık da hasıl olmuştur:

'Herhangi bir demir çubuk veya yaş fidan v.b. bir malzemeye üst geçitten geçerken kataner hattına uzanılıp dokunulmasa dahi, hattaki gerilim çok yüksek olduğundan belirli bir mesafeden atlama yapabilir, dolayısıyla çarpılma bu şekilde de vuku bulmuş olabilir. Bu durumda ancak Veliefendi Trafo Merkezindeki toprak kaçak rölesindeki kesici devreyi açıp bir süre sonra (yaklaşık 5 dakika) tekrar kapayabilir ve sisteme arıza kaydı geçemeyebilir.'

Sonuç:

... davacı Hüseyin Münüklü'nün kazanın oluşmasında asli kusurlu olduğu, ancak mağdurun yaşının küçük olması nedeniyle ebeveynlerinin de kusurlu oldukları açıktır. Öte yandan, olayın vuku bulduğu alan, TCDD'nin görev ve sorumluluk bölgesi olduğu için Fatih Belediyesi, İ.B.B. ve BEDAŞ'ın olayda ihmal ve sorumluluklarının dolayısıyla da kusurlarının bulunmadığı kanaatine varılmıştır. Ayrıca olay davalı TCDD'nin sorumluluk alanında vuku bulmuş olsa da, bilirkişi heyetimizce olayın meydana geliş şekline ilişkin kanı nedeniyle, TCDD'nin de sorumluluklarını yerine getirdiği inancı tarafımızda hasıl olmuştur.

Bu noktada; mağdur Hüseyin Münüklü'nün tam kusurlu olduğu ve diğer kuruluşlara herhangi bir kusur atfedilemeyeceği (kanaatine varılmıştır). "

24. Rapora olay yerine ilişkin bazı fotoğraflar da eklenmiştir. Bu fotoğraflarda, olayın meydana geldiği iddia edilen yer ve meydana gelmiş olabileceği değerlendirilen farklı yerlerin, idare tarafından alınan koruma engellerinin mevcut durumuna ilişkin görüntüleri bulunmaktadır. Ancak raporda söz konusu bölüme ilişkin şu şekilde bir açıklama yapılmıştır:

"Olay yerine ilişkin bazı fotoğraflar aşağıda verilmektedir. Ancak bu fotoğraflar olayın oluşumundan 8 yıl sonra çekilmiştir. Bu nedenle, TCDD sorumluluk alanını yayalardan ayıran engeller, olayın vuku bulduğu tarihte aynı yapıda değildirler. Bunu da akıldan çıkarmamak gerekir."

25. Başvurucu ve diğer davacılar, bu rapora itiraz etmişler ve bilirkişilerin yetkileri olmayan konularda görüş bildirdiklerini, ayrıca bilirkişi heyetinde çocuk hakları konusunda bilgisi bulunan bir hukukçu bilirkişinin de yer alması gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

26. İdare Mahkemesi, bu itirazları yerinde görmemiş ve 1/2/2010 tarihinde, olayın başvurusunun elindeki demir çubukla elektrik tellerine dokunması şeklinde oluşan kusuruyla meydana geldiğini kabul ederek davanın reddine karar vermiştir. Karar gerekçesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Dava ve temyiz dosyasının incelenmesinden davacılarından 9 yaşındaki Hüseyin Münüklü'nün 5.1.2001 tarihinde SSK İstanbul Eğitim Hastanesi karşısındaki kaldırım kenarında oturduğu sırada, demir yolu hattında trenlerin çalışmasını sağlayan elektrik kablolarından birinin koparak kaldırım temas etmesi sonucunda ağır şekilde yaralandığından bahisle, meydana geldiği iddia edilen zararın tazmini istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı; ancak; Hüseyin Münüklü'nün polis memurlarına verdiği ifadesinde; Yenikapı tren istasyonu yakınlarında rayların kenarında gezerken haberi olmadan elektrik akımı geçen tellere bağlantılı olan demire elinin çarptığı, daha sonra yere düştüğü ve tanımadığı bir şahıs tarafından hastaneye götürüldüğü, annesi tarafından ver[ilen] ifadede, oğlunun kendisine, SSK Samatya Hastanesinin karşısında bulunan köprüden geçerken, bulduğu bir demir çubukla trenlerin bağlı bulunduğu tellere dokunarak çarpıldığını söylediğini beyan ettikleri 5.1.2001 tarihli olay intikal ve tespit tutanağında, Samatya Caddesi üzerinde bulunan üst geçitten düşerek tren elektrik tellerine çarpması neticesinde Hüseyin Münüklü'nün hastaneye kaldırıldığının belirtildiği, Polis Kayıt Defterinde, kişinin Samatya Hastanesi karşısında bulunan yaya üst geçidinden tren elektrik tellerinin üzerine düşerek yaralandığının kayıtlı olduğu, Fatih Cumhuriyet Savcılığının Hazırlık N:2001/2640 sayılı dosyasında, olaydan zarar görenin tren rayları yanından geçen elektrik tellerine dokunduğu için yaralandığı, ortada suç ve suçlunun bulunmadığı belirtilerek takipsizlik kararı verildiği, 10.3.2003 tarih ve 51761 sayılı Haydarpaşa Tesisler Müdürlüğü'nün yazısında, yapılan incelemede İstanbul - Halkalı arasında 5.1.2001 tarihinde elektrik teli kopması olayının meydana gelmediği gibi, üçüncü şahısları ilgilendiren başkaca kaza ve olayın meydana gelmediğinin tespit edildiğinin belirtildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık hakkında Mahkememizce; davanın Kısmen KABULÜ, Kısmen REDDİ şeklinde verilen kararın yukarıda gün ve sayısı verilen Danıştay 10.ncu Daire Kararı ile bozulması üzerine, dava dosyasında yapılan 03.06.2009 tarihli ara kararı ile; kazanın olduğu tarihte 9 yaşında bulunan küçüğün; yaşamış olduğu kaza olayının engellenmesine yönelik olarak davalı idarelere düşen ödevin yerine getirilip getirilmediği, kazanın meydana gelmesinde davalı idarelere izafe edilebilecek bir kusur bulunup bulunmadığı hususlarının tespiti amacıyla kazanın meydana gelmiş olduğu mahalde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiştir. Konularında uzman Ulaştırma Anabilim Dalı öğretim üyeleriyle birlikte mahallinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenerek 23.10.2009 tarihinde mahkememize sunulan bilirkişi raporunda özetle; 'herhangi bir demir çubuk veya yaş bir fidan vb bir malzemeyle üst geçitten geçerken kataner hattına uzanıp,

dokunulmasa dahi, hattaki gerilim çok yüksek olduğundan belirli bir mesafeden atlama yapılabilir, dolayısıyla çarpılma bu şekilde de vuku bulmuş olabilir.' yönünde tespit yapıldıktan sonra, kazanın oluşmasında Hüseyin MÜNÜKLÜ'nün asli kusurlu olduğu, davalı idarelere yüklenebilecek bir hizmet kusuru bulunmadığı hususlarına yer verilmiştir.

Bilirkişi raporu taraflara tebliğ edilmiş olup, davacı tarafça bilirkişi raporuna itiraz edilmiş ise de yapılan itiraz bilirkişi raporunu kusurlandırıcı nitelikte görülmemiş olup, uyumsuzluk hakkında hüküm tesis edilebilmesi için yeterli görülmüştür.

Buna göre, davacılarından Hüseyin Münüklü'nün kaldırım kenarında oturduğu sırada, trenlerin çalışmasını sağlayan elektrik kablolarından birinin koparak kaldırımaya temas etmesi sonucunda ağır şekilde yaralandığından bahisle tazminat davası açılmış ise de dosyada yer alan tutanak ve ifadelerden, yaralanma olayının, Hüseyin Münüklü'nün elindeki demir çubuk ile trenlerin çalışmasını sağlayan elektrik tellerine dokunmak suretiyle meydana geldiği sonucuna varılmış olup, söz konusu kaza; yaralanan kişinin kendi kusurlu eyleminden kaynaklandığından, zarar ile idarece yürütülen faaliyet arasında nedensellik bağı bulunmaması nedeniyle, idarenin tazminle sorumlu tutulması mümkün bulunmamaktadır[r].

Açıklanan nedenlerle; davanın REDDİNE (karar verildi)."

27. Söz konusu karar, Dairenin 22/6/2012 tarihli kararıyla onanmış; başvuruçunun karar düzeltme talebi de Dairenin 11/2/2014 tarihli kararıyla reddedilmiştir.

28. Nihai karar 27/3/2014 tarihinde başvuruçuya tebliğ edilmiş olup 25/4/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

29. 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İptal ve tam yargı davaları" kenar başlıklı 12. maddesi şöyledir:

"İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır."

B. Uluslararası Hukuk

30. 9/12/1994 tarihli ve 4058 sayılı Kanun'la uygun bulunarak 27/1/1995 tarihli ve 22184 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 20/11/1989 tarihli Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 1., 3. ve 6. maddelerinin ilgili bölümleri şöyledir:

"Madde 1 -Bu Sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, onsekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.

Madde 3 - 1. Kamusal ya da özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararı temel düşüncedir.

2. Taraf Devletler, çocuğun ana-babasının, vasilerinin ya da kendisinden hukuken sorumlu olan diğer kişilerin hak ve ödevlerini de gözönünde tutarak, esenliği için gerekli bakım ve korumayı sağlamayı üstlenirler ve bu amaçla tüm uygun yasal ve idari önlemleri alırlar.

(...)

Madde 6- 1. Taraf Devletler, her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederler.

2. Taraf Devletler, çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler."

31. 18/1/2001 tarihli ve 4620 sayılı Kanun'la uygun bulunarak 2/5/2002 tarihli ve 24743 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 25/1/1996 tarihli Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin 7. maddesi şöyledir:

" Çocuğu ilgilendiren davalarda gereksiz gecikmelerden kaçınmak için adli makam süratli hareket edecek ve vermiş olduğu kararların hızlı bir şekilde uygulanması için gerekli usule müteallik düzenlemeler yapılacaktır. Acil durumlarda, uygun ve gerekli ise, adli makam, kararlarının gecikmeden uygulanmasını öngören kararlar alma yetkisine sahip olacaktır."

32. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) "İnsan haklarına saygı yükümlülüğü" kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Yüksek Sözleşmeci Taraflar kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar."

33. Sözleşme'nin "Yaşam hakkı" kenar başlıklı 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"1. Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur..."

34. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarında, Sözleşme'nin 2. maddenin ilk cümlesinin, devletin yalnızca kasti ve hukuka aykırı olarak ölüme sebebiyet vermektan kaçınmasını değil aynı zamanda devletlerin egemenlik yetkileri içinde bulunan kişilerin yaşamlarını korumak için gerekli tedbirleri almalarına dair devletlere pozitif yükümlülük yüklediği de hatırlatılmaktadır (*L.C.B/İngiltere*, B. No: 23413/94, 9/6/1998, § 36).

35. AİHM'e göre Sözleşme'nin 2. maddesi, devletin sorumluluğunu gerektirebilecek şartlar altında can kaybının bulunduğu durumlarda devlete elindeki tüm imkânları kullanarak yaşama hakkını korumak için oluşturulan yasal ve idari çerçevenin gereği gibi uygulanmasını ve bu hakka yönelik ihlallerin durdurulup cezalandırılmasını sağlayacak yeterli yargısal veya diğer tedbirleri alma görevi yüklemektedir (*Osman/İngiltere*, B. No: 23452/94, 28/10/1998 §115; *Paul ve Audrey Edwards/İngiltere*, B. No: 46477/99, 14/3/2002, § 54). Mahkeme, bu yükümlülüğün -kamusal olsun veya olmasın- yaşama hakkının tehlikeye girebileceği her türlü faaliyet bakımından da geçerli olduğu kanaatindedir (*Öneryıldız/Türkiye*, [BD] B. No: 48939/99, 31/11/2004, § 71).

36. AİHM; *Ciechonska/Polonya* (B. No: 19776/04, 14/6/2011, § 67) başvurusunda devletin yaşama hakkını güvence altına alma görevinin; kamuya açık alanlarda bireylerin güvenliğini sağlamaya yönelik makul tedbirler almayı ve ciddi bir yaralanma ya da ölüm olayının yaşanması durumunda olayların tespit edilmesi, hatalı kişilerin sorumlu tutulması ve mağdura uygun telafinin sağlanması bakımından yeterli nitelikteki yasal yolların mevcut olduğunu güvence altına alan etkili ve bağımsız bir adli sisteme sahip olmayı kapsadığını kaydetmiştir.

37. Ancak AİHM'e göre Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamında yetkililerin pozitif yükümlülükleri mutlak/koşulsuz (*unqualified*) değildir. Yaşama yönelik varsayılan her tehdit, yetkilileri riski önlemek için özel önlemler almaya zorlamaz. Özel önlemler alma yönünde bir görev, sadece yetkililerin yaşama yönelik gerçek ve yakın bir riskin

bulduğunu bildikleri ya da bilmeleri gerektiği ve yetkililerin durum üzerinde belirli derecede hâkimiyetlerinin bulunduğu hâllerde ortaya çıkar (*Finogevov ve Diğerleri/Rusya*, B. No:18299/03 ve 27311/03, 20/12/ 2011, § 209).

38. Diğer taraftan söz konusu pozitif yükümlülük, modern toplumların güvenliğini sağlamadaki zorlukları, insan davranışlarının öngörülemezliğini ve belirli bir faaliyete ilişkin tercihlerin önceliklere ve kaynaklara göre yapılması gerektiğini akılda tutarak yetkililere imkânsız veya aşırı bir sorumluluk yüklemeyecek şekilde yorumlanmalıdır (*Finogevov ve Diğerleri*, § 209; *Makaratzis/Yunanistan*, B. No: 50385/99, 20/12/2004, § 69).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

39. Mahkemenin 13/9/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlığın Görüşü

40. Başvurucu, demir yolu hattındaki elektrik kablolarından birinin koparak bulunduğu kaldırıma temas etmesi sonucunda yaralandığını, olaya ilişkin ceza soruşturması ve tazminat davasında olayın gerçekleşme koşullarının belirlenemediğini, idarenin gerçek ve yakın tehlikeye karşı vücut bütünlüğünü korumak için çevre güvenliğini alma görevi bulunduğu hâlde ve olay tarihinde dokuz yaşında bir çocuk olduğu da gözardı edilerek olaya ilişkin tüm sorumluluğun üzerinde bırakıldığını ve söz konusu davanın makul sürede sonuçlandırılmadığını belirterek Anayasa'nın 10., 17., 36. ve 40. maddelerinde güvence altına alınan eşitlik ilkesi, kötü muamele yasağı ile adil yargılanma ve etkili başvuru haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştü; ihlallerin tespiti ile maddi ve manevi tazminata karar verilmesi taleplerinde bulunmuştur.

41. Bakanlık görüşünde, başvurunun Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşama hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği ifade edildikten sonra somut olayda dokuz yaşındaki bir çocuğun elektrik akımına kapılmasının idarenin hizmetinin kötü işlemesi nedeniyle meydana gelip gelmediğinin ve devletin, tehlikeli faaliyetlerden olan ulaşım faaliyetini gerçekleştirdiği sırada söz konusu demir yolu hattının çevre güvenliğine ilişkin her türlü makul tedbiri alıp almadığının araştırılmadığı belirtilmiştir.

42. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanında başvurusunun değerlendirilmesinin sadece yaşama hakkı kapsamında değil başvuru dilekçesinde belirttiği tüm anayasal haklar ve güvenceler bakımından da yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

B. Değerlendirme

43. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" kenar başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

44. Anayasa'nın "Devletin temel amaç ve görevleri" kenar başlıklı 5. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Devletin temel amaç ve görevleri, ... Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

1. Uygulanabilirlik Yönünden

45. Somut olayda başvuru hayattadır. Bu nedenle başvuruda öncelikle yaşama hakkını güvence altına alan Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasının uygulanabilirliği hususunda bir değerlendirme yapmak gerekir.

46. Bir olayda yaşama hakkına ilişkin ilkelerin uygulanabilmesi için gerekli şartlardan biri doğal olmayan bir ölümün gerçekleşmesi olmakla birlikte bazı durumlarda ölüm gerçekleşme dahi olayın yaşama hakkı çerçevesinde incelenebilmesi mümkündür (*Mehmet Karadağ*, B. No: 2013/2030, 26/6/2014, § 20.).

47. Somut olayda başvurucu, yüksek elektrik akımına kapıldığı olaydan yaralı olarak kurtulmuş ise de söz konusu akımın öldürücü niteliği ve başvurucunun fiziksel bütünlüğü üzerinde yarattığı etki diğer faktörle birlikte gözönünde bulundurulduğunda başvurunun yaşama hakkı çerçevesinde incelenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2. İnceleme Kapsamı Yönünden

48. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16).

49. Anayasa'nın 36. ve 40. maddelerinde güvence altına alınan adil yargılanma ve etkili başvuru hakları ile bağlantı kurularak başvurucu tarafından ileri sürülen iddiaların yaşama hakkı kapsamında olduğu değerlendirilmiş olup söz konusu iddialara ilişkin inceleme de bu çerçevede yapılmıştır.

50. Başvurucu ayrıca, ilgili adli makamların idarenin sorumluluğunu ortaya koymamalarının sebebinin söz konusu makamların çocuklara karşı gösterdikleri ayrımcılık olduğunu, kendisinin de olay tarihinde çocuk olması nedeniyle bu şekilde bir ayrımcılığa maruz bırakıldığını iddia ederek yaşama hakkıyla bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

51. Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi ve Sözleşme'nin 14. maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine yönelik iddiaların soyut olarak değerlendirilmesi mümkün olmayıp mutlaka Anayasa ve Sözleşme kapsamında yer alan diğer temel hak ve özgürlüklerle bağlantılı olarak ele alınması gerekir (*Onurhan Solmaz*, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 33).

52. Ayrımcılık iddiasının incelenebilmesi için başvurucunun kendisiyle benzer durumdaki kişilere yönelik farklı uygulamaların meşru bir temeli olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekir (*Adnan Oktar (3)*, B. No: 2013/1123, 2/10/2013, § 50).

53. Ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvurucuların kendisi ile benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir temeli olmaksızın sırf ırk, renk, cinsiyet, din, dil, cinsel yönelim ve benzeri ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmekte olup somut olayda ise başvurucunun bu yöndeki iddiasını temellendirecek somut bulgu ve kanıtlar ortaya koymadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle eşitlik ilkesi yönünden herhangi bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

3. Kabul Edilebilirlik Yönünden

54. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir nedeni de bulunmadığı anlaşılan yaşama hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

4. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

55. Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen yaşama hakkı, Anayasa'nın 5. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde devlete negatif yükümlülükler yanında pozitif yükümlülükler de yükler (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 50).

56. Pozitif yükümlülükler kapsamında devletin; yetki alanında bulunan tüm bireylerin yaşam hakkını, kamu görevlilerinin, diğer bireylerin ve hatta kişinin kendi eylemlerinden kaynaklanabilecek risklere karşı koruma ödevi vardır. Devlet, öncelikle yaşama hakkına yönelen tehdit ve risklere karşı caydırıcı ve koruyucu yasal düzenlemeler yapmalı ve bununla da yetinmeyerek gerekli idari tedbirleri almalıdır. Bu ödev ayrıca bireyin yaşamını her türlü tehlike, tehdit ve şiddetten koruma yükümlülüğünü de içerir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 51).

57. Devletin sorumluluğunu gerektirebilecek şartlar altında can kaybının gerçekleştiği durumlarda kamu makamlarının Anayasa'nın 17. maddesi gereğince öncelikle yetkileri dâhilinde tüm imkânları kullanarak yaşama hakkına yönelen tehdit ve risklere karşı etkili yasal ve idari tedbirleri oluşturmaları gerektiği ifade edilmelidir. Bu kapsamda anılan yasal ve idari tedbirler, yaşama hakkına yönelik ihlalleri durdurmayı ve gerektiğinde failerin cezalandırılmasını sağlayacak nitelikte olmalıdır. Bu yükümlülük, yaşama hakkının tehlikeye girebileceği her durum bakımından geçerlidir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 52).

58. Öte yandan yaşama hakkının gerektirdiği pozitif yükümlülüklerin yerine getirilmesi kapsamında alınacak tedbirlerin belirlenmesi, idari ve yargısal makamların takdirinde olan bir husustur. Hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması adına pek çok yöntem benimsenebilir ve mevzuatta düzenlenmiş herhangi bir tedbirin yerine getirilmesinde başarısız olursa bile pozitif yükümlülükler diğer bir tedbir ile yerine getirilebilir (*Bilal Turan ve diğerleri*, B. No: 2013/2075, 4/12/2013, § 59).

59. Bir kişinin yaşamına yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin bulunduğu kamu makamlarınca bilindiği ya da bilinmesi gerektiği durumlarda makul ölçüler çerçevesinde kamu makamlarının bu tehlikenin gerçekleşmesini önleyebilecek şekilde önlem alması gerekir. Ancak özellikle insan davranışlarının öngörülemezliği, öncelikler ve kaynaklar değerlendirilerek yapılacak işlem veya yürütülecek faaliyet tercihi dikkate alındığında pozitif yükümlülük kamu makamları üzerinde aşırı yük oluşturacak şekilde yorumlanamaz (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 53).

60. Devletin yaşama hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülüklerinin ayrıca usule ilişkin bir yönü de bulunmaktadır (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 54). Bu nedenle hukuki sorumluluğu ortaya koymak adına adli ve idari yargıda açılacak tazminat davalarında makul derecede ivedilik ve özen şartının yerine getirilmesi, dolayısıyla derece mahkemelerinin bu tür olaylara ilişkin yürüttükleri yargılamalarda, Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği seviyede bir inceleme yapıp yapmadıklarının da değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira derece mahkemeleri tarafından bu konuda gösterilecek hassasiyet, yürürlükteki yargı sisteminin, daha sonra ortaya çıkabilecek benzer hak ihlallerinin önlenmesinde sahip olduğu önemli rolün zarar görmesine engel olacaktır (*Perihan Uçar*, B. No: 2013/5860, 1/12/2015, § 52).

b. İlkelerin Olaya Uygulanması

61. Başvuruya konu olayda, başvuruçunun dokuz yaşında bir çocukken demir yolunda bulunan yüksek gerilim hattındaki kablolardan kaynaklanan elektrik akımına kapılarak ağır bir şekilde yaralandığı ve bu yaralanma sonucunda bedensel engelli kaldığı anlaşılmıştır. Bu, başvuruçunun doğruluğu kanıtlanamamış bir iddiası olarak kalmamış; ilgili adli makamlar tarafından da kabul edilmiş bir olgudur. Tartışmalı olan husus ise söz konusu olayın ne şekilde gerçekleştiğidir.

62. Bu noktada öncelikle demir yolu taşımacılığı faaliyetinin niteliği itibarıyla kişilerin yaşamı ve vücut bütünlüğü bakımından birtakım riskler içermesi sebebiyle tehlikeli bir faaliyet olduğunu -devletin yaşamı koruma yükümlülüğü bakımından- söylemek gerekir. Bu tehlikelilik nedeniyle kamu makamları, demir yollarının işletilmesinde gerekli güvenlik

tedbirlerini almalı; trenlerin seyrüseferinde veya gar ve benzeri işletmelerde istenmeyen ölüm ve yaralanma olaylarının önüne geçmek için makul ölçüler çerçevesinde gerekenleri yapmalıdır.

63. İfade edilmesi gereken bir diğer husus da çocuklar, bedensel veya zihinsel engelliler ya da benzeri durumda olan diğer kişilerin bu tür tehlikeli faaliyetlere karşı korunmaya diğer kişilere göre daha fazla muhtaç olduklarıdır. Başka bir ifadeyle çocuklar, yetişkinlerin sahip olduğu muhakeme yeteneğine sahip olmadıklarından özel korunmaya muhtaçtır. Olaylara ve özeldir kendilerine yönelen tehlikeye karşı yetişkinlerden gösterilmesi beklenen asgari davranış şekillerini sergilemelerini çocuklardan beklemek mümkün değildir.

64. Söz konusu yükümlülük, özellikle insan davranışlarının öngörülemezliği nazara alınarak kamu makamları üzerinde aşırı bir yük oluşturacak şekilde yorumlanmamalı (bkz. § 59) ise de anılan makamların tehlike içeren faaliyetleri yürütürken insan davranışlarına ilişkin öngörülerinde, çocukları ve özel korunmaya muhtaç olan diğer kişileri özellikle dikkate almaları ve buna göre belirleyecekleri elverişli idari tedbirleri derhal uygulamaya koymaları gerekmektedir. Başka deyişle kamu makamları, kişilerin yaşamının ve vücut bütünlüklerinin korunması için gerekli tedbirleri alırken özel korunmaya muhtaç kişileri de dikkate alarak davranmalıdır.

65. Dolayısıyla devletin yaşamı koruma yükümlülüğü açısından yapılacak olan değerlendirmelerde, çocukların bedensel ve ruhsal gelişimlerini dikkate almak ve buna göre bir sonuca varmak gerekir. Nitekim Anayasa Mahkemesi, daha önce yapılan benzer bireysel başvurularda da yaşamı korumaya yönelik alınması gerekli tedbirlerin niteliğini belirlerken çocukların söz konusu özelliklerini gözetmiş ve buna göre bir sonuca varmıştır (*Salih Ülgen ve diğerleri*, B. No: 2013/6585, 18/9/2014; *Adem Ülgen ve diğerleri*, B. No: 2013/6581, 25/2/2015).

66. Aksinin kabulü, özel korunmaya muhtaç olduklarında şüphe bulunmayan çocuklara ancak yetişkinlerden beklenebilecek davranışları sergileme yükümlülüğü yükleyecektir. Böyle bir kabul ise devletin, çocukların hayatta kalması için mümkün olan azami çabayı göstermesine ilişkin ödevi ile hiçbir şekilde bağdaşmaz.

67. Öte yandan devletin yaşamı korumaya ilişkin yükümlülüğü, tehlikeye karşı aşırı tedbirsiz davranan kişiler bakımından da sınırsız bir şekilde söz konusu olamaz. Ayrıca bu yükümlülük her durumda ve koşulda tehlikeye karşı mutlak bir güvenlik sağlamayı da garanti etmez. Bununla birlikte kamusal makamların gerekli güvenlik tedbirlerini almaları gerekirken almamaları hâlinde özellikle korunmaya özel muhtaç kişilerin bu tedbirsizliğinin, anılan makamların sorumluluklarını tamamen ortadan kaldırmayacağını da belirtmek gerekir.

68. Bu açıklamalardan sonra somut olaya dönüldüğünde ise yukarıda ifade edildiği üzere olayın ne şekilde gerçekleştiği konusunda başvurunun iddiası ile ilgili adli makamlarda oluşan kanaatler arasında bazı farklılıklar bulunduğu görülmektedir.

69. Başvurucu, demir yolu hattının yakınındaki bir kaldırımda otururken kopmuş kablodan geçen akım nedeniyle yaralandığını ileri sürmektedir. Olaya ilişkin ceza soruşturması ile tazminat davasında ise olayın başvurunun elindeki demir çubuk ile elektrik tellerine dokunması sonucunda gerçekleştiği kabul edilmiştir.

70. Diğer taraftan olaya ilişkin ceza soruşturmasında ilgili kolluk görevlileri tarafından tutulan defter ve tutanak ile tazminat davasında düzenlenen bilirkişi raporunda; olayın gerçekleşme koşulları ne başvurunun iddiası ile ne de ilgili adli makamların bu konuda vardıkları sonuçla uygunluk gösterse de başvurunun demir yolundaki kablolardan kaynaklanan elektrik akımına kapılması sonucu yaralandığında bir tereddüt olmadığından bu farklılıkların, ayrıntıları aşağıda açıklanacağı üzere Anayasa Mahkemesinin somut olaya ilişkin değerlendirmesi üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

71. Somut olayda, elektrik hattındaki gerilimin çok yüksek olduğu bilirkişi raporu ile sabittir. Bu rapora göre hattaki gerilim o kadar yüksektir ki elektrik enerjisi, kablolarla dokunulmasa bile belli bir mesafedeki kişiye ağır şekilde zarar verebilecek niteliktedir. Nitekim söz konusu akımın başvuruçunun vücut bütünlüğü üzerinde yarattığı etki de bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.

72. Demir yolu taşımacılığının yerine getirilmesi için tren raylarının yakınında bulunması gereken bu enerji hattının varlığı, yukarıda açıklandığı üzere kişilerin yaşamı bakımından tehlikeliliğe ilişkin belli bir seviyeyi niteliği itibarıyla bünyesinde barındırmakta olan bu faaliyetin tehlike seviyesini daha da artırmaktadır. Bu durumda kamu makamlarının anılan faaliyetin yerine getirilmesi sırasında yetkileri dâhilindeki tüm imkânlarını kullanarak gerekli tüm tedbirleri almaları gerektiğinde bir şüphe bulunmamaktadır.

73. Başvuru konusu olaya ilişkin soruşturma ve dava sürecinde ise, olayın gerçekleşmesinden çok uzun bir süre sonra incelemelerde bulunulması ve benzeri eksiklikler gösterilmesi, ilgili güvenlik tedbirlerinin alınıp alınmadığı hususunda bir belirsizliğe yol açmıştır. Bu durum, tazminat davasındaki bilirkişi raporunda da belirtilmiş ve değerlendirme yapılırken güvenlik önlemlerine ilişkin görüntülü tespitlerin olayın gerçekleşmesinden sekiz yıl sonraki durumu yansıttığının akıldan çıkarılmaması gerektiği vurgulanmıştır (bkz. § 24).

74. Ancak anılan süreçler sonucunda, olay tarihinde sadece dokuz yaşında olan başvuruçunun bir yaya üst geçitinden geçerken yerde bulunduğu çubukla yüksek gerilim hattına kolaylıkla ulaşabildiği kabul edildiğine göre bu belirsizliğe rağmen olayda gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmış olduğunun söylenebilmesi mümkün değildir.

75. Sonuç olarak somut olayda, kamu makamlarının öngörebilecekleri yaşama yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin bulunduğu ve anılan makamların bu tehlikeyi önleyebilmek için makul ölçüler çerçevesinde kendilerinden beklenebilecek herhangi bir tedbiri almadıkları kanaatine varılmıştır.

76. Öte yandan somut olay, yaşama ilişkin etkili yargısal korumanın sağlanıp sağlanmadığı bakımından da değerlendirilmelidir. Olaya ilişkin tazminat davası, yaklaşık on iki yıl sonra sonuçlandırılabilmiştir. Adli makamların değerlendirmelerinde, gerekli güvenlik önlemlerinin alınmamış olduğunu gözetmeyerek sadece başvuruçunun kusurlu, başka bir ifade ile tedbirsiz davranışını dikkate aldıkları görülmektedir. Yukarıda ifade edildiği üzere başvuruçunun olaylara ve özelden kendisine yönelen tehlikeye karşı yetişkinlerden göstermesi beklenen asgari davranış şekillerini sergileyerek belli ölçülerde tedbirli olması kendisinden beklenemeyecek dokuz yaşında bir çocuk olduğu hiç dikkate alınmamış ve başvuruçunun, tedbirsiz davranışta bulunduğu gerekçe gösterilerek olayda tam kusurlu olarak kabul edilmiştir.

77. Söz konusu davadaki bu kabulün, yukarıda ifade edilen yaşamı koruma yükümlülüğüne ilişkin ilkeler ile açıkça bağdaşmamasının yanında yetkili mercilerin makul süratle hareket etmek adına olaya gösterdikleri tepkinin derecesinin de yeterli olmadığı görülmüştür. Davanın ilerlemesine engel olan herhangi bir unsur ya da güçlük bulunmamaktadır. Ayrıca dava, bu derece uzun sürmesine sebebiyet verecek nitelikte bir karmaşıklığa da sahip değildir. Bu nedenle bir çocuğu ilgilendirmesi de dikkate alındığında söz konusu davada, yürürlükteki yargı sisteminde daha sonra ortaya çıkabilecek benzer -özel korunmaya muhtaç kişilere yönelik- yaşama hakkı ihlallerinin önlenmesinde sahip olunan önemli rolün zarar görmesine neden olabilecek şekilde makul süratle hareket edilmediği kanaatine varılmıştır.

78. Oysa bu konuda azami oranda hassasiyet gösterilmesi, kişilerin hukukun üstünlüğüne olan bağlılığını sürdürmesi ve adalete olan güvenin sarsılmaması açısından çok kritik bir öneme sahiptir.

79. Tüm açıklamalar ışığında söz konusu davanın yaşama yönelik gerçek bir tehlikeye karşı etkili yargısal koruma sağlama ilkesiyle açıkça bağdaşmadığı sonucuna varılmıştır.

80. Açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşama hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

5. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

81. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

“(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

82. Başvurucu, ihlalin tespiti ile 300.000 TL maddi ve 300.000 TL manevi olmak üzere toplamda 600.000 TL tazminat talebinde bulunmuştur.

83. Somut başvuruda yaşama hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

84. İhlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunduğundan kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 5. İdare Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

85. Yaşama hakkına ilişkin etkili yargısal koruma yükümlülüğünün makul süratle hareket etme boyutunun da ihlaline karar verildiğinden yalnızca ihlal tespitiyle ve yeniden yargılama yapılmasıyla giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 40.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

86. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvurunun uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvurucunun bu konuda herhangi bir belge sunmamış olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

87. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Yaşama hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşama hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

C. Kararın bir örneğinin yaşama hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 5. İdare Mahkemesine **GÖNDERİLMESİNE**,

D. Başvurucuya net 40.000 TL manevi tazminat **ÖDENMESİNE**, tazminata ilişkin diğer taleplerin **REDDİNE**,

E. 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE**,

Başvuru Numarası : 2014/5973

Karar Tarihi : 13/9/2017

F. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/9/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Recai AKYEL

